

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte - Petru Ursache,

Judecătorii - Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Petru Moraru, Nadejda Toma,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Marinescu Dumitru în numele inculpatului Godzun Dmitrii, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 20 aprilie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 septembrie 2016, în cauza penală în privința lui

Godzun Dmitrii XXXXXXXX,

născut la XXXXXXXX, originar și domiciliat până la reținere în XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 08 aprilie 2016 - până la 20 aprilie 2016 (instanța de fond);
2. de la 21 iunie 2016 - până la 16 septembrie 2016 (instanța de apel);
3. de la 09 noiembrie 2016 - până la 28 martie 2017 (instanța de recurs ordinar).

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 20 aprilie 2016, examinată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, Godzun Dmitrii a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (2) lit. a), b) Cod penal, la 2 ani și 6 luni închisoare.

În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni la pedeapsa aplicată i-a fost adăugată parțial pedeapsa numită prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 29 martie 2016, definitiv fiindu-i stabilită pedeapsa 3 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului cheltuielile judiciare în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în sumă de 2431 lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Godzun Dmitrii, la 28 octombrie 2015, aproximativ la 22⁰⁰ fiind în stare de ebrietate, încălcând ordonanța de protecție emisă de Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău la 17 septembrie 2015, prin care a fost obligat de a părăsi temporar locuința din mun. Chișinău, XXXXXXXXXXXXXXXX, a venit la domiciliul părinților pe adresa sus indicată, unde distrugând ușa de la intrare cu picioarele, a pătruns în locuință și a inițiat o ceartă cu

părinții săi Godzun Ivan și Godzun Natalia, insultându-i și amenințându-i, cauzându-le un prejudiciu material și suferințe psihice.

Ulterior, la 07 noiembrie 2015, aproximativ la 19⁰⁰ Godzun Dmitrii urmărind scopul aplicării violenței asupra părinților săi, încâlcind ordonanța de protecție menționată mai sus, fiind în stare de ebrietate a venit pe adresa XXXXXXXXXXXXX, unde a amenințat-o pe mama sa Godzun Natalia, iar pentru a o împiedica de a anunța poliția a blocat ușa de acces în apartament și i-a interzis să iasă din locuință, după care, a aruncat în direcția acesteia cu un taburet, însă, partea vătămată a reușit să evite lovitură. În urma acțiunilor inculpatului Godzun Natalia a suportat suferințe psihice, fapt confirmat prin raportul de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. 1061-a din 18 decembrie 2015.

Tot atunci, inculpatul a încercat să-l lovească pe tatăl său, Godzun Ivan cu un taburet în regiunea capului, însă intenția sa nu s-a materializat datorită faptului că pătimitul s-a apărat primind o lovitură la mână, fiindu-i cauzate conform raportului de expertiză medico-legală nr. 264/D din 09 februarie 2016 vătămări corporale medii, iar potrivit raportului de expertiză psihiatrico-legală nr. 1062-a din 18 decembrie 2015 acesta a suportat suferințe psihice.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Marinescu D. în numele inculpatului, care a solicitat casarea parțială a sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri și stabilirea pedepsei cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, cu dispunerea suspendării executării acesteia. În argumentarea cererii de apel avocatul a invocat că instanța de fond la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de toate circumstanțele atenuante prezente în speță și de principiul proporționalității numindu-i lui Godzun D. o pedeapsă prea aspră.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 septembrie 2016, apelul declarat a fost respins ca nefondat.

5. În motivarea soluției adoptate Colegiul a menționat că, instanța de fond just a apreciat circumstanțele de fapt și de drept, acțiunile inculpatului fiind corect încadrate în baza art. 201¹ alin.(2) lit. a), b) Cod penal, iar pedeapsa stabilită inculpatului este echitabilă și proporțională în raport cu gravitatea faptei săvârșite și cu consecințele survenite.

Instanța a menționat, că prima instanță motivat a stabilit categoria și măsura de pedeapsă relevând în cuprinsul sentinței circumstanțele cauzei, persoana inculpatului, categoria infracțiunii săvârșite, influența pedepsei asupra corectării și reeducării inculpatului și corect a concluzionat că atingerea scopului pedepsei se va asigura doar prin izolarea lui Godzun D. de societate.

6. Împotriva hotărârilor judecătorești a declarat recurs ordinar avocatul Marinescu

D. în numele inculpatului, care, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora cu pronunțarea unei noi hotărâri și stabilirea pedepsei cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, argumentând că pedeapsa stabilită este prea aspră, iar corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără izolarea acestuia de societate, deoarece Godzun D. a conștientizat că acțiunile sale poartă un caracter antisocial.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, acuzatorul de stat, a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de avocatul Marinescu D. în numele inculpatului, argumentând că motivele invocate de recurent, nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorii de drept prevăzute la art. 427 Cod de procedură penală, iar pedeapsa a fost stabilită în dependență de circumstanțele atenuante și agravante prevăzute la art. 76-77 Cod penal, precum și efectele acestora prescrise în art. 78 Cod penal.

8. Judecând recursul ordinar declarat și verificând argumentele invocate în raport cu circumstanțele cauzei Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis, însă din alte motive decât cele indicate de recurent în recurs.

Conform art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără însă a i se agrava situația.

În recursul declarat se invocă temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile comise de instanțele de fond și de apel când a fost aplicată o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale.

Tot aici, instanța de recurs atestă, că autorul recursului nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată și nici încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, din care considerente nu se va pronunța referitor la aceste aspecte, dar critică hotărârile pronunțate în cauză doar în partea stabilirii pedepsei solicitând aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Colegiul, consideră că temeiul pentru recurs semnalat de recurent nu este aplicabil în prezenta speță, astfel atât instanța de fond cât și cea de apel la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea executării pedepsei stabilite inculpatului și-au argumentat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal.

La acest capitol, instanța de recurs remarcă că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni, urmează a-i fi aplicată o pedeapsă echitabilă, în limitele

sanțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată. Totodată, pedeapsa se aplică în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a Codului Penal.

Conform principiului individualizării pedepsei, prevăzut de art. 7 Cod penal, în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, reflectate la art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont **de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat**, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată vinovatului, trebuie să fie ***echitabilă***, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii și pedepsei penale, prevăzute la art. 61 Cod penal.

În același rând, Colegiul reține că, categoria și termenul de pedeapsă ce urmează a fi stabilit, este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante, prevăzute de art. 76-77 Cod penal, precum și efectele acestora, prescrise în art. 78 Cod penal.

Colegiul reiterează faptul că, în speță, judecarea cauzei a avut loc pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în conformitate și cu respectarea prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, și potrivit alin. (8) al acestui articol, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Instanța de recurs remarcă că, sancțiunea art. 201¹ alin. (2) lit. a), b) Cod penal Cod penal în baza căruia a fost condamnat Godzun D., prevedea pedeapsa închisorii de până la 5 ani. Reieșind din cele menționate și ținând cont de faptul că cauza a fost examinată în procedură simplificată, noile limite de pedeapsă cu care urma să opereze instanța sunt până la 3 ani și 4 luni închisoare.

Astfel, pedeapsa de 2 ani și 6 luni închisoare, aplicată inculpatului se încadrează în limita normei penale date, adică instanța de fond i-a aplicat pedeapsa ținând cont de noile limite, care au fost reduse cu 1/3 .

Totodată, instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul invocat de avocatul Marinescu D. referitor la faptul că instanțele ierarhic inferioare la stabilirea pedepsei, nu au ținut cont în deplină măsură de circumstanțele cauzei, căința sinceră, precum și de faptul că Godzun D. are la întreținere un copil minor, neluând în considerație că corectarea ultimului poate avea loc și fără privarea de libertate, fiind posibil de aplicat prevederile art. 90 Cod penal.

Colegiul remarcă că, instituția suspendării condiționate a executării pedepsei nu trebuie privită ca un avantaj acordat de lege infractorilor, ci trebuie apreciată ca un mijloc preventiv de apărare socială care derivă din organizarea unei politici penale adaptate la realitatea socială concretă.

Raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului la faza de urmărire penală și de judecare a cauzei, atitudinea față de infracțiunea comisă.

Conform textului alin.(1) art.90 Cod penal, instanța **numai motivat** poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului cu concluzia că acesta se poate îndrepta fără executarea reală a pedepsei închisorii, motive care trebuie indicate în sentință.

Instanța de recurs consideră că, în speță atât instanța de fond cât și cea de apel au respectat cerințele de motivare referitor la procedura executării pedepsei de către inculpat, luând în considerație faptul că dânsul nu este la prima abatere, anterior a fost condamnat, că în privința membrilor familiei acestuia de două ori a fost emisă ordonanță de protecție, la locul de trai se caracterizează negativ și nu este încadrat în câmpul muncii.

Astfel, Colegiul constată că, pedeapsa stabilită și individualizată de către instanța de fond care a fost menținută de instanța de apel, corespunde atât principiului proporționalității, cât și scopului pedepsei penale prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, iar stabilirea pedepsei cu închisoarea și dispunerea suspendării executării acesteia luând în considerație gravitatea infracțiunii comise precum și personalitatea inculpatului nu va asigura realizarea scopului pedepsei penale și nu ar contracara săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea condamnatului cât și altor persoane.

Totodată, instanța de recurs atestă că, circumstanțele la care a făcut referire recurentul în cererea de recurs, (căința sinceră, prezența unui copil minor) au fost reținute de instanțele de fond ca atenuante, însă aceste circumstanțe nu sunt suficiente pentru a dispune suspendarea executării pedepsei stabilite.

Or, instanța după ce a stabilit pedeapsa, continuând operațiunea de individualizare cu privire la executarea acesteia, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, **poate** dispune neexecutarea pedepsei aplicate vinovatului.

Totodată, Colegiul remarcă că, sintagma „poate” din textul art. 90 alin.(1) Cod penal, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

În speță, instanța de recurs, conchide că este justă concluzia instanțelor de fond prin care s-a invocat că ținând cont de toate circumstanțele cauzei, corijarea inculpatului este imposibilă prin aplicarea prevederii art. 90 Cod penal - *suspendarea condiționată a pedepsei*.

Așa dar, Colegiului penal, statuează că pedeapsa cu închisoare și modalitatea de executare a acesteia aplicată inculpatului, a fost stabilită și individualizată corect și răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut de art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Tot aici, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, deși instanțele de fond just au stabilit starea de fapt, corect încadrând acțiunile inculpatului în prevederile art. 201¹ alin. (2) lit. a), b) Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă echitabilă, acestea neîntemeiat au dispus încasarea din contul lui Godzun D. cheltuielile judiciare pentru efectuarea Raportului de expertiză psihiatrico-legală nr. 1061a-2015 și nr. 1061a-2015 din 18 decembrie 2015 (f.d.191-194, 203-206, vol. I) și raportului de expertiză medico-legală nr. 264/D din 09.02.2016 (f.d.216, vol. I).

În acest context instanța de recurs relevă că, potrivit prevederilor art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale precum și pentru constatarea stării psihice sau fizice a părții vătămate, martorului dacă apar îndoieli în privința capacității lor de a percepe just împrejurările ce au importanță pentru cauza penală și de a face declarații despre ele, dacă aceste declarații ulterior vor fi puse, în mod exclusiv sau în principal, la baza hotărârii în cauza dată (art. 143 alin. (1) pct.2) 5) Cod de procedură penală).

La fel, Colegiul penal consideră necesar de a face trimitere la prevederile alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, care stipulează că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Drept urmare celor invocate, se indică că în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Prin urmare, se reține că, expertizele efectuate în prezenta speță au fost ordonate de către organul de urmărire penală. Astfel, expertizele psihiatrico-legale au fost dispuse în vederea constatării stării psihice a părților vătămate și capacitatea

acestora de a percepe just și a înțelege caracterul acțiunilor săvârșite cu ei, iar expertiza medico-legală a fost ordonată pentru constatarea gradului vătămărilor cauzate părții vătămate Godzun Ivan în urma săvârșirii infracțiunii de către inculpat, acestea fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

În sensul dat, Colegiul penal atestă că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizei medico-legală și expertizelor psihiatrico-legale, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statutului.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și să rejudece cauza, cu pronunțarea unei noi hotărâri, dacă nu se agravează situația condamnatului.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Marinescu Dumitru în numele inculpatului Godzun Dmitrii, casează parțial sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 20 aprilie 2016 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 septembrie 2016, în latura civilă, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre prin care, dispozițiile privind încasarea din contul lui *Godzun Dmitrii XXXX* a cheltuielilor judiciare în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în sumă de 2431 lei, se exclud.

În rest, dispozițiile hotărârilor atacate se mențin.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 28 martie 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Petru Moraru

Nadejda Toma